

СТАНОВИЩЕ

От Проф. д-р Ирена Димитрова Костадинова, дмн

От Аджибадем Сити клиник-Младост, София, член на Научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност "Професор" по научна специалност „Клинична лаборатория”, в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1. "Медицина", за нуждите на Катедра „Клинична лаборатория“ към Факултет „Медицина“, МУ-Варна, обявен в ДВ бр.59/26.7.2022г.

Относно: Кандидатурата на Доц.д-р Яна Димитрова Бочева, дм, Ръководител Катедра „Клинична лаборатория“ към Факултет „Медицина“, МУ-Варна.

• **Професионално развитие**

Доц. Д-р Яна Димитрова Бочева е родена в гр.Ямбол през 1976г., където учи в английска езикова гимназия, а през 2001г., завършва с отличие и МУ-Варна. Впоследствие, след спечелени конкурси, последователно става редовен докторант към Катедра “Обща медицина и клинична лаборатория”, научна специалност “ Клинична лаборатория“ и асистент като след защита на дисертационен труд на тема „Предиктивна стойност на някои туморни маркери при проследяване на онкоболни-верифициране с FDG PET-CT”, е избрана за доцент през 2016г. Тя е основоположник на Катедрата по Клинична лаборатория и пръв неин Ръководител от 2021г. Магистър е по Здравен мениджмънт. От 2009г. е и Началник на Централна Клинична Лаборатория към УМБАЛ „Св.Марина“, Варна.

Общото впечатление от работата на доц.Бочева е, че тя е много отдадена и изцяло посветена на дейността си като лекар и професионалист-консултант, като благодарение и на завършеното си висше образование по здравен мениджмънт, се справя много успешно с всички административни задачи, както като Началник на Централна клинична лаборатория и Ръководител на Катедрата.

Тя владее, прилага, валидира и оптимизира не само традиционните лабораторни тестове, но и въвежда най-съвременни и необходими за диагностиката и проследяване ефекта от лечение при различни актуални заболявания като Ковид 19-инфекцията, маркери при затлъстяване и метаболитен риск, маркери за оценка и прогноза при пациент със сепсис и полиорганна недостатъчност, нови маркери за бъбречно увреждане при деца и възрастни със захарен диабет тип 1 и тип.

Творческата активност и иновативният дух на кандидатката се потвърждава и чрез участието ѝ в множество изследователски проекта, в които тя участва- общо 16 като в един от тях е водещ изследовател, а в друг-международен по програма на Европейски съюз Хоризонт 2020, за промени в начина на живот и превенция на диабета, лабораторните изследвания са проведени под нейно ръководство в КЛ към УМБАЛ „Св.Марина“ и е българският експерт, учствал в заключителната среща по проекта в Брюксел.

Владее английски, немски и руски езици.

- **Научноизследователска дейност**

В настоящия конкурс кандидатката участва общо със 45 научни труда, от които реални публикации- 41бр. / 8 пълнотекстови статии в чуждестранни списания, 25- в български списания и 8 доклада, изнесени на престижни Международни конгреси с публикувани резюмета в списания с IF/, автореферат, 2 университетски пособия за продължаващо обучение и глава от публикуван университетски учебник.

За последните 10 години публикациите в списания и сборници са 76, 1 монографичен труд „Туморни маркери при солидни тумори“, 7 научни ръководства и части от 2 университетски учебника.

Става ясно, че голяма част от публикациите ѝ, са разработени през последните 5 години, което показва, че кандидатката все повече се мотивира и развива като продуктивен учен като се има предвид и много високия ѝ висок общ IF=169,938.

Авторката има множество иновативни за страната научноприложни и методични приноси, а някои и с международно значение в областта на клиничната лаборатория, с въвеждане на нови лабораторни маркери и дефиниране мястото на вече известни в цялостния диагностичен алгоритъм, по-важните от които са:

- В областта на медицинската онкология с национално значение е издадената монография за оптимално приложение и интерпретация на най-често използваните туморни маркери, с извеждане и на позитивна предиктивна стойност, базирана и на практическия опит на д-р Бочева, което е ценно ръководство за поведение на лекари от много медицински специалности.
- Компетентно и професионално се адаптират множество работни процедури в областта на ендокринологията, неврологията, пулмологията, кардиологията, педиатрията, нефрологията и участва в създаването на центрове по тромболитично лечение на исхемичен инсулт и на „медицина на съня“
- В лабораторната практика с голямо клинично значение са: първата въведена роботизирана система за лабораторна диагностика в България, определянето на инхибиторите срещу Фактор 8 и 9, както и определянето на граничните стойности за оценка на бъбречно увреждане при пациенти с диабет тип 1 и 2

- **Обществена активност**

Доц. Бочева е един от водещите експерти в областта на клиничната лаборатория у нас, който още след постъпването си на работа в КЛ, се бори неуморно за утвърждаване на престижа на специалността, заслужила уважението на своите колеги и на пациентите. Тя е избрана последователно за член на Управителния съвет на БДКЛ и Експертния съвет по КЛ в МЗ и е утвърдена за бъдещ председател на Дружеството за периода 2023г-2025г. Доц. Бочева е Национален представител на Република България за Международната федерация по клинична химия (IFCC) от 2018г.

Тя е делова, с високо чувство за отговорност към поставените задачи и колегите си, има уменията за работа в екип, да обучава студенти, специализанти и докторанти, отдадена за решаване проблемите и развитие на дейността в Клиниката и на Катедрата по клинична лаборатория.

Член е на престижните професионални български и международни организации- Българско научно дружество по Клинична лаборатория, Българско научно дружество по ендокринология, Съвместна онкологична национална мрежа (СОНМ), Международно дружество по тромбоза и хемостаза(ISTH), Европейска федерация по клинична химия и лабораторна медицина(EFLM).

• Учебно-преподавателска дейност

От представените документи става ясно, че Доц.Бочева има значителна учебна натовареност, варираща през последните 5 години между 130-205 часа при норматив от 126 часа. Тя вече има дългогодишен преподавателски стаж от над 17 години като изнася лекции и води упражнения на български и чуждестранни студенти-медици, специализанти от различни медицински дисциплини и лаборанти в Мед.колеж към МУ-Варна. Под нейно ръководство са защитили успешно 2 докторанти, на още двама предстои защита и е била ръководител на общо 5 специализанта.

Представената академична справка на кандидата, в съответствие с доказателствения материал от конкурса показват, че доц.д-р Яна Бочева, д.м. покрива, а в някои групи показатели съществено надвишава наукометричните изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“, съгласно Правилника за развитие на академичния състав на МУ- Варна. Така напр.при изискуеми 550 точки, при кандидатката те са 760.27.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Доц. Бочева е единствен кандидат в конкурс за заемане на академичната длъжност "Професор" по научна специалност „Клинична лаборатория“, за нуждите на Катедра „Клинична лаборатория“ към Факултет „Медицина“, МУ-Варна.

Доц. Бочева е водещ специалист у нас в областта на клиничната лаборатория с активна обществена дейност. Тя вече е с голям натрупан професионален опит, който не само научно обобщава в престижни публикации за нашата и международна медицинска общественост, но има и висок импакт фактор и цитирания, с което в повечето от показателите надвишава изискванията за заемане на длъжността. С въведените от нея иновативни методики за първи път у нас и с оптимизиране на някои от съществуващите, в съответствие с изискванията на съвременната клинична практика, тя издига престижа на специалността и подпомага клиницистите да вземат оптимално решение за терапевтично поведение при отделния пациент. Успява да предаде своите практически и теоритични умения и опит и на много докторанти, специализанти, български и чуждестранни студенти и лаборанти. Съобразявайки се с Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Варна считам, че тя е много перспективен учен и професионалист, който напълно покрива изисквания за заемане на длъжността. Категорично давам положителна оценка и препоръчвам на

членовете на уважаемото научно жури да избере за „Професор” кандидата Доц.д-р Яна Димитрова Бочева, дм.

Изготвил становището:.....

Проф.д-р И.Костадинова,дмн